

Мовчазна згода. Від теорії до перемоги в суді

Ця книга є першим в Україні комплексним дослідженням доктрини мовчазної згоди крізь призму новітньої практики Верховного Суду (2024– 2026 рр.) і Європейського суду з прав людини. Автор детально аналізує понад 50 знакових прецедентів, розкриваючи механізм трансформації адміністративної бездіяльності в реальні права громадян і бізнесу.

Видання пропонує готовий інструментарій для адвокатів: від покрокових стратегій збирання доказів до шаблонів позовних вимог, що витримують перевірку в касаційній інстанції. Особливу увагу приділено принципам правової визначеності, добросовісності та «належного врядування».

Книга стане незамінним помічником для адвокатів, суддів, юрисконсультів та всіх, хто протидіє бюрократичному паралічу в органах державної влади.

Р. В. Гайворонський

**МОВЧАЗНА ЗГОДА:
ВІД ТЕОРІЇ
ДО ПЕРЕМОГИ В СУДІ**

Практичний посібник

Харків
«Право»
2026

УДК 342.95(477):351.811.12

Г15

Гайворонський Р. В.

Г15 Мовчазна згода: від теорії до перемоги в суді : практ. посіб. / Р. В. Гайворонський. – Харків : Право, 2026. – 190 с.

ISBN 978-617-8848-53-8

Ця книга є першим в Україні комплексним дослідженням доктрини мовчазної згоди крізь призму новітньої практики Верховного Суду (2024–2026 рр.) і Європейського суду з прав людини. Автор детально аналізує понад 50 знакових прецедентів, розкриваючи механізм трансформації адміністративної бездіяльності в реальні права громадян і бізнесу.

Видання пропонує готовий інструментарій для адвокатів: від покрокових стратегій збирання доказів до шаблонів позовних вимог, що витримають перевірку в касаційній інстанції. Особливу увагу приділено принципам правової визначеності, добросовісності та «належного врядування».

Книга стане незамінним помічником для адвокатів, суддів, юрисконсультів та всіх, хто протидіє бюрократичному паралічу в органах державної влади.

УДК 342.95(477):351.811.12

ISBN 978-617-8848-53-8

© Гайворонський Р. В., 2026
© ТОВ «Видавничий дім «Право»,
2026

*Цю книгу як вияв глибокої поваги
присвячено світлій пам'яті
Воронцова Валентина Миколайовича –
адвоката, колеги, вчителя, наставника
та служителя права.*

Цю книгу з глибокою повагою присвячено людині, для якої закон був не лише нормою, а моральним орієнтиром, а професія адвоката – справою честі та відповідальності.

Також Ви залишили по собі більше, ніж професійні здобутки, – Ви залишили приклад незламної принциповості, внутрішньої гідності та відданості справедливості в широкому розумінні цього поняття.

У найскладніших обставинах Ви зберігали ясність думки, твердість позиції та людяність, яка вирізняє справжнього правника.

Ваша мудрість, стриманість і повага до людей назавжди залишаться у пам'яті колег, друзів і всіх, хто мав честь знати Вас і працювати поруч.

Нехай ця праця стане даниною вдячності за Ваш шлях, за уроки, які Ви залишили, і за високі стандарти, які Ви утвердили у професії.

Світла пам'ять про Вас житиме в серцях і справах тих, хто продовжує служити праву.

З глибокою повагою ця праця присвячується фахівцю, професійна діяльність якого ґрунтувалася на принципах добросовісності, відповідальності та безумовної відданості верховенству права.

Упродовж своєї професійної діяльності він утілював фундаментальні цінності юридичної професії, поєднуючи юридичну точність із високим рівнем правової культури та повагою до людської гідності.

Його професійний авторитет ґрунтувався не лише на знаннях і досвіді, а на особистій цілісності та послідовності в обстоюванні принципів справедливості та людяності.

Публікація є скромним вираженням професійної вдячності та шани до його внеску в розвиток юридичної професії. Також це видання є даниною професійної поваги до його внеску в юридичну професію.

З глибокою шаною, виражаю Вам вдячність та повагу

– Руслан Гайворонський

ПЕРЕДМОВА

Шановні колеги, друзі!

Перед вами книга, яка народилася з гострої потреби українського суспільства у зрозумілих правилах гри з державою. Ми часто чуємо, що «мовчання – це знак згоди», але в юриспруденції це твердження тривалий час залишалося лише красивою метафорою, яку державні органи успішно ігнорували.

Мета цієї праці – озброїти правника дієвим механізмом захисту від бюрократичної пасивності. Ми детально розібрали 51 розділ, де крок за кроком довели: державний чиновник більше не має монополії на «вічне очікування». Коли орган влади мовчить – починає говорити закон.

- У цій книзі ви знайдете не лише суху теорію, а й «живу» практику:
- як перетворити відсутність відповіді на поновлений договір оренди чи зареєстровану декларацію;
 - як розпізнати та використати типові помилки опонентів у залі суду.;
 - чому принцип верховенства права є вищим за будь-який внутрішній регламент міністерства.

Я щиро сподіваюся, що цей посібник допоможе вам не лише вигравати справи, а й крок за кроком змінювати філософію відносин між громадянином і державою, роблячи нашу систему прозорою та передбачуваною.

З вірою у силу права, Руслан Гайворонський

ВСТУПНЕ СЛОВО

Принцип мовчазної згоди є одним із найбільш ефективних правових інструментів захисту особи від бездіяльності держави. У сучасній правовій системі України цей принцип набирає особливого значення у зв'язку з реформуванням адміністративних процедур, дерегуляцією господарської діяльності та необхідністю забезпечення ефективного захисту прав людини.

Мовчазна згода є проявом принципу верховенства права, правової визначеності та належного урядування. Вона спрямована на подолання адміністративної бездіяльності та створення ефективних механізмів реалізації прав особи.

Практика Верховного Суду та Європейського суду з прав людини свідчить про поступове формування чітких правових стандартів застосування принципу мовчазної згоди.

Ця книга є першим комплексним практичним посібником для адвокатів щодо застосування принципу мовчазної згоди в різних галузях права.

Книга містить:
практику Верховного Суду,
практику ЄСПЛ,
адвокатські методики,
судові стратегії,
шаблони процесуальних документів,
аналіз законодавства,
практичні рекомендації.

Посібник буде корисним:
адвокатам, юристам, суддям, державним службовцям, науковцям.

Зміст

Присвята [Валентину Миколайовичу Воронцову]	3
Передмова	4
Вступне слово	5
Розділ 1	
ПРАВОВА ПРИРОДА МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ.....	6
Розділ 2	
МОВЧАЗНА ЗГОДА У ПРАКТИЦІ ВЕРХОВНОГО СУДУ	19
Розділ 3	
30 НАЙСИЛЬНІШИХ ПОЗИЦІЙ ВЕРХОВНОГО СУДУ	21
Розділ 4	
ПРАКТИКА ЄСПЛ.....	24
Розділ 5	
МОВЧАЗНА ЗГОДА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ.....	26
Розділ 6	
МОВЧАЗНА ЗГОДА В ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ	30
Розділ 7	
МОВЧАЗНА ЗГОДА В БУДІВНИЦТВІ	37
Розділ 8	
МОВЧАЗНА ЗГОДА У ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРАВІ.....	43
Розділ 9	
АДВОКАТСЬКА МЕТОДИКА	45
Розділ 10	
ШАБЛони ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	47
Розділ 11	
УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ	55
Розділ 12	
СТРОКИ ЗАСТОСУВАННЯ МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ	57
Розділ 13	
МОВЧАЗНА ЗГОДА В ДОЗВІЛЬНІЙ СИСТЕМІ	66
Розділ 14	
МОВЧАЗНА ЗГОДА В ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ	71
Розділ 15	
МОВЧАЗНА ЗГОДА У БУДІВНИЦТВІ	73
Розділ 16	
МОВЧАЗНА ЗГОДА У ГОСПОДАРЬСЬКИХ СПОРАХ.....	80
Розділ 17	
МОВЧАЗНА ЗГОДА У ПРАКТИЦІ ЄСПЛ.....	94
Розділ 18	
50 НАЙВАЖЛИВІШИХ РІШЕНЬ ВЕРХОВНОГО СУДУ (земельні, цивільні адміністративні та господарські справи)	97

Розділ 19	
20 НАЙВАЖЛИВИШИХ РІШЕНЬ ЄСПЛ (концепція acquiescence та легітимні очікування)	111
Розділ 20	
АЛГОРИТМ ВСТАНОВЛЕННЯ СТРОКУ ТА ДОКАЗУВАННЯ ЗАЯВИ	114
Розділ 21	
СУДОВІ ШАБЛони ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ АКЦЕНТИ	122
Розділ 22	
ПРАКТИКА 2024–2026	123
Розділ 23	
ТИПОВІ ПОМИЛКИ СУДІВ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ПРИНЦИПУ МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ	125
Розділ 24	
ТИПОВІ ПОМИЛКИ АДВОКАТІВ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ПРИНЦИПУ МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ (дефекти доказування)	127
Розділ 25	
ВИСНОВКИ	129
Розділ 26	
ПРАВОВА ПРИРОДА БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ ВЛАДИ	130
Розділ 27	
ПРИНЦИП ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ	132
Розділ 28	
ДОБРОСОВІСНІСТЬ СТОРІН ЯК УМОВА ЗАСТОСУВАННЯ МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ	137
Розділ 29	
ПРИНЦИП ЗАКОННИХ (ЛЕГІТИМНИХ) ОЧІКУВАНЬ	138
Розділ 30	
МОВЧАЗНА ЗГОДА ТА ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА	140
Розділ 31	
ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ 2024–2026	141
Розділ 32	
СУДОВІ ДОКАЗИ ПРО МОВЧАЗНУ ЗГОДУ	143
Розділ 33	
ДОКАЗУВАННЯ В СУДІ	145
Розділ 34	
АДВОКАТСЬКІ АРГУМЕНТИ	147
Розділ 35	
ПРАКТИЧНІ ПРИКЛАДИ ЗАСТОСУВАННЯ МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ	151
Розділ 36	
СУДОВА СТРАТЕГІЯ: ПОКРОКОВИЙ АЛГОРИТМ АДВОКАТА	152

Розділ 37	
ПРАКТИКА АПЕЛЯЦІЙНИХ СУДІВ	154
Розділ 38	
ПРАКТИКА КАСАЦІЙНОГО СУДУ	155
Розділ 39	
ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВО ЄС.....	157
Розділ 40	
ДОКТРИНА МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ.....	158
Розділ 41	
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	160
Розділ 42	
ПОНЯТТЯ МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ В СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ.....	161
Розділ 43	
БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЮРИДИЧНИЙ ФАКТ	163
Розділ 44	
ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ	164
Розділ 45	
ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ	166
Розділ 46	
ГАЛУЗЕВА СУДОВА ПРАКТИКА	167
Розділ 47	
АДВОКАТСЬКА ПРАКТИКА: МОВЧАЗНА ЗГОДА ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ	168
Розділ 48	
ДОКАЗИ: ПРОЦЕСУАЛЬНА ТРІАДА МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ.....	170
Розділ 49	
СУДОВА СТРАТЕГІЯ: ПОКРОКОВИЙ АЛГОРИТМ УСПІХУ	171
Розділ 50	
СУДОВІ ПОЗИЦІЇ: СТРУКТУРОВАНА ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	173
Розділ 51	
ПІДСУМКОВІ ВИСНОВКИ	174
Заключне слово.....	185

Виробничо-практичне видання

Гайворонський Руслан Володимирович

МОВЧАЗНА ЗГОДА: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПЕРЕМОГИ В СУДІ

Практичний посібник

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 14.05.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 11. Обл.-вид. арк. 7. Тираж 100 пр. Зам. № 674

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>

E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua

E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт Плюс»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна
Тел. (097) 445-07-79

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8388 від 16.07.2025

[Перейти на сайт](#) →